Súd:	Krajský súd Košice
Spisová značka:	6Co/42/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7119205762
Dátum vydania rozhodnutia:	19. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Andrea Galdunová
ECLI:	ECLI:SK:KSKE:2024:7119205762.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd Košice v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom v D., B. X, zastúpeného advokátom JUDr. Tibor Bacsó, so sídlom v Košiciach, Žriedlova 28, proti žalovanej: Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou SR, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I sp.zn. 19C/14/2019 zo dňa 1. decembra 2022

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice I č.k. 19C/14/2019-190 zo dňa 1. decembra 2022 vo výroku III. v časti, v ktorej súd zamietol žalobu v prevyšujúcej časti (nad sumu 5.000 €) náhrady nemajetkovej ujmy a vo výroku V. o náhrade trov konania v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (teraz Mestský súd Košice; ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom č.k. 19C/14/2019-190 zo dňa 1. decembra 2022 rozhodol nasledovne:
I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 212,18 Eur titulom skutočnej škody v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.
II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 4000 Eur titulom nemajetkovej ujmy v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.
III. Žalobu v prevyšujúcich častiach zamieta.
IV. Žalovanému v časti nároku na náhradu skutočnej škody nárok na náhradu trov konania nepriznáva.
V. Žalobcovi v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznáva nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal náhrady skutočnej škody vo výške 5.220,65 € a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 € podľa zák. č. 514/2003 Z.z. s odôvodnením, že na základe obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GPSR sp. zn VII/1 Gv 133/13/1000-35 zo 4.2.2014 bol obžalovaný z prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 TZ a rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. BB 3T/3/2004 z 19.11.2014 uznaný vinným. Na základe podaného odvolania Najvyšší súd SR sp. zn. 1 To 4/2015 z 15.7.2015 napadnutý rozsudok zrušil a žalobcu oslobodil spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol trestne stíhaný. Vec bola prejednávaná aj v dovolacom konaní so záverom že dovolanie generálneho prokurátora sa odmieta, uznesením NS SR sp. zn. 1 Tdo V 2/2016 z 31.1.2017, čím bola trestná vec definitívne ukončená. Z uvedeného vyplýva, že trestné stíhanie proti nemu bolo vedené nezákonne, čím je daná zodpovednosť štátu podľa zák. č. 514/2003 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov. Žalobca si uplatnil náhradu škody v podobe trov právneho zastúpenia s odôvodnením, že v trestnej

veci bol zastúpený advokátom JUDr. Dušanom Hudákom so sídlom AK v Košiciach, ktorému za právne služby v predmetnej trestnej veci zaplatil sumu 5.220,65 €, k čomu pripojil ako dôkaz Vyúčtovanie trov z 26.6.2018. Žalobca si uplatnil aj náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 €, ktorú odôvodnil tým, že trestné stíhanie proti jeho osobe bolo vedené účelovo s cieľom znemožniť jeho ďalšie pôsobenie v Policajnom zbore SR a zdiskreditovať ho ako policajta. Tvrdený zásah do jeho základných práv, najmä práva na spravodlivé konanie vyplýva zo skutočnosti, že sa v danej trestnej veci svojvoľne a v rozpore so zákonom po celý čas ako dôkaz proti jeho osobe používali odposluchy vykonané na základe príkazu neprísluśného sudcu pre prípravné konanie. Tlak na jeho osobu vyvolaný nezákonným, nespravodlivým a nedôvodným trestným stíhaním bol stupňovaný aj po vynesení oslobodzujúceho rozsudku podaním dovolania generálnym prokurátorom, ktoré viedlo k predlžovaniu stavu jeho právnej neistoty a traumy vyvolanej trestným stíhaním, ten bol potvrdený aj Najvyšším súdom SR, ktorý vzhľadom na jeho nedôvodnosť dovolanie uznesením odmietol. Obvinenie a následne podaná obžaloba zásadným spôsobom zasiahli do jeho osobného života, a to aj s ohľadom na zvýšený záujem médií o jeho osobu, ktorú prezentovali výhradne v negatívnom kontexte na základe nepreukázaných a nepodložených obvinení. Namietané trestné stíhanie, ktoré bolo spúšťačom pre ďalšie cielené a účelové konania proti jeho osobe vyvolalo dlhodobo odmietavé a negatívne reakcie bývalých kolegov z PZ SR, ktorí sa s ním prestali kontaktovať aj v súkromí. Okrem toho trestné stíhanie bezprostredne viedlo k jeho prepusteniu zo služobného pomeru ako príslušníka PZ podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zák. č. 73/1998 Z.z. o policajnom zbore Personálnym rozkazom Ministra vnútra SR č. 284 z 23.10.2013, v dôsledku čoho bol až do mája 2017 bez práce a bez riadnych príjmov. Trestné stíhanie jeho osoby trvalo aj v dôsledku nedôvodných procesných atakov zo strany prokuratúry (podanie dovolania) v podstate až do januára 2017, teda takmer 3 a pol roka. Následky trestného stíhania pretrvávajú aj po jeho návrate do Policajného zboru a to v podobe platovej diskriminácie. Nad rámec uvedeného je významnou aj skutočnosť, že jeho trestné stíhanie sa stalo známym aj v kriminálnom prostredí, v ktorom ako príslušník PZ operatívne pôsobil a odhaľoval trestnú činnosť, čo viedlo k neadekvátnym reakciám závadových osôb, ktoré ako policajt stíhal a vyťažoval. Tieto osoby mu pri náhodných stretnutiach jasne dávali najavo, že vedia, že už nie je policajt, v dôsledku čoho ho verbálne atakovali, či už posmechom alebo vyhrážkami. Okrem toho z jemu dostupných zdrojov bol informovaný, že v kriminálnom prostredí sú vyvíjané aktivity pre odstránenie jeho osoby, z ktorého dôvodu podal tiež trestné oznámenie v novembri roku 2013, na základe čoho bolo začaté trestné stíhanie. Nezákonné a účelové trestné stíhania jeho osoby viedli k prehlbujúcemu sa pocitu neistoty a obáv z ďalšieho šikanovania, tiež k narastaniu pochybnosti a vzniku pocitov nedôvery voči štátu a jeho orgánom. Nepravdivé, účelové a cielene vykonštruované obvinenie policajta z trestnej činnosti, ktorej sa nedopustil, je hlbokým a zásadným zásahom do osobnej integrity a iba spravodlivé rozhodnutie súdu mu pomohlo znova nadobudnúť stratenú dôveru v štát a jeho inštitúcie. Jeho trestným stíhaním utrpela aj jeho najbližšia rodina, ktorá je tiež dlhodobo zamestnaná v prostredí bezpečnostných zložiek SR, v dôsledku čoho boli tak jeho otec, ako aj matka opakovane konfrontovaní s poukazovaním na údajne kriminálne správanie žalobcu ako ich syna - policajta, čo znášali veľmi ťažko. Je presvedčený, že z hľadiska rozsahu nemajetkovej ujmy nepostačuje iba morálna satisfakcia v podobe oslobodzujúcich rozsudkov, preto popri nároku na náhradu škody si uplatnil finančnú náhradu vo výške 20.000 €.

3. Prvostupňový súd rozhodol už skorším rozsudkom zo dňa 28.2.2020, č.k. 19C/14/2019 - 102, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1887,82 € titulom skutočnej škody (výrok I.), a 1000 € titulom nemajetkovej ujmy (výrok II.) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok III.). Výroky I. a II. nadobudli právoplatnosť 17.3.2020. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 23.9.2021 na základe odvolania zrušil uvedený rozsudok v časti výroku III., v ktorej súd zamietol žalobu o zaplatenie skutočnej škody v sume 894,74 € a o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 19.000,- € (a vo výrokoch o trovách konania) a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd vytkol súdu pochybenia pri ustálení výšky skutočnej škody a považoval rozhodnutie vo vzťahu k priznaniu náhrady nemajetkovej ujmy iba vo výške 1.000 € za nedostatočne odôvodnené. Uložil súdu prvej inštancie opätovne posúdiť výšku škody a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vychádzajúc z kritérií stanovených v § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. s dôrazom na dĺžku trvania nezákonného zásahu, osobu poškodeného, prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť následkov, ktoré mu vznikli v súkromnom živote a pri jeho spoločenskom uplatnení a zohľadniac aj jeho postavenie mimo aktívny výkon služby.

4. Súd prvej inštancie po vrátení veci túto právne posúdil podľa § 1, § 3 ods. 1,2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1,2, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1,2,3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v spojení s čl. 16 ods.1 a čl. 19 ods. 1 Ústavy SR.

5. Vo vzťahu ku skutočnej škode poukázal na to, že táto už bola žalobcovi právoplatným rozsudkom priznaná vo výške 1.887,82 € a dospel k záveru, že ďalšie listinné doklady preukazujúce úhradu za obhajobu právnemu zástupcovi preukázali túto úhradu spolu vo výške 2.100 € (1.400 € dňa 12.5.2014 + 700 € dňa 23.10.2017). Pretože žalobca nevedel predložiť ďalšie doklady preukazujúce úhradu, priznal mu titulom skutočnej škody ďalšiu sumu vo výške 212,18 € (okrem už právoplatne rozsudkom zo dňa 28.2.2020 priznanej sumy 1.887,82 €) a zamietol žalobu nad sumu 2.100 €.

6. Vo vzťahu náhrade nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím poukázal na základný predpoklad uplatnenia takéhoto nároku, ktorým je skutočnosť, že iba samotné konštatovanie porušenie práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Zároveň poukázal na satisfakčnú funkciu náhrady nemajetkovej ujmy, a to s ohľadom na okolnosti prípadu, optimálne a účinné zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Konštatoval, že kritériá, na ktoré má súd prihliadnuť, sú stanovené v § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. (poukázal aj na rozsudok Veľkého senátu Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 30Cdo/2813/2011, v ktorom sú definované kritériá určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy).

7. Vychádzal z úvahy, že pri posudzovaní dĺžky trestného stíhania je potrebné zohľadniť dĺžku odo dňa vznesenia obvinenia až do právoplatnosti konečného rozhodnutia vo veci a poukázal na to, že výsledkom trestného stíhania voči žalobcovi bolo zrušenie nezákonného rozhodnutia, a to uznesenia Ministerstva vnútra SR, sekcia kontroly a inšpekčnej služby zo dňa 2.9.2013, keď rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1To 4/2015 zo dňa 15.7.2015 bol zrušený rozsudok Špecializovaného trestného súdu Pezinok zo dňa 19.11.2014 č. BB-3T/3/2014 a obžalovaný A. B. C. bol spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry SR, podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 31.1.2017 sp.zn. 1TdoV 2/2016 dovolanie generálneho prokurátora SR odmietol.

8. Pokiaľ ide o osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, poukázal na tvrdenie žalobcu, že proti nemu bolo vznesené obvinenie v čase, kedy bol príslušníkom PZ SR so získaným právnickým vzdelaním, pričom aj jeho otec pracoval dlhodobo vo vysokej funkcii na polícii, tiež jeho matka ako právnička na polícii a tiež na finančnej správe, na základe čoho väčší okruh ich známych pochádzal práve z tohto prostredia. Ako policajt bol ministrom vnútra mimoriadne povýšený, niekoľkokrát mimoriadne ohodnotený, dosahoval najlepšie výsledky v rámci okresných a krajských riaditeľstiev v rámci Košíc.

9. K závažnosti následkov, ktoré žalobcovi vznikli v súkromnom živote a v spoločenskom živote uviedol, že v súvislosti s predmetným trestným konaním sa s ním prestali stýkať kamaráti, tiež rodinní príslušníci a došlo to do takého štádia, že vzťahy a väzby s nimi sú narušené. Predmetné trestné konanie vyvolalo dlhodobo odmietavé a negatívne reakcie bývalých kolegov z Policajného zboru SR, ktorí sa s ním prestali kontaktovať aj v súkromí. V danej trestnej veci sa používali po celý čas ako dôkaz proti jeho osobe nezákonné odposluchy, pričom aj jeho rodinní príslušníci boli nezákonným spôsobom odpočúvaní. Na základe začatého trestného stíhania začal samotný proces prepustenia jeho osoby zo zboru ako príslušníka kriminálnej polície OR PZ v Košiciach, ktorý bol zavŕšený personálnym rozkazom ministra vnútra zo dňa 23.10.2013, v dôsledku čoho bol až do mája 2017 bez práce a bez riadnych príjmov. Napriek tomu, že k 28.5.2017 sa vrátil opätovne do policajného zboru, predmetné trestné konanie ho stálo kariérny rast, a napriek tomu, že po opätovnom návrate do PZ SR dostal určitú finančnú náhradu za čas neplatného skončenia služobného pomeru, táto nepokryla ten príjem, aký by dosahoval v súvislosti s pravidelnou valorizáciou platov, tabuľkový rast platu a pod. Žalobca tvrdil aj to, že obvinenie a podaná obžaloba zásadným spôsobom zasiahli do jeho osobného života aj s ohľadom na zvýšený záujem médií o jeho osobu, ktorú prezentovali v negatívnom kontexte. Podľa žalobcu sa trestné stíhanie stalo známym aj v kriminálnom prostredí, o čom svedčili reakcie kriminálne závadových osôb, ktoré mu dávali najavo, že už nie je policajt, v dôsledku čoho ho verbálne atakovali.

10. Vypočutý svedok A. C., otec žalobcu potvrdil jeho tvrdenie o tom, z akého pracovného prostredia pochádzajú rodičia, akým spôsobom a v akom rozsahu predmetná trestná vec zasiahla jeho osobu, prípadne jeho manželku. V konaní bol vypočutý aj svedok E., ktorý je kolegom žalobcu od 15.10.2018, aj ten potvrdil, že žalobca, ako jeho budúci kolega bol mu predstavený v negatívnom svetle, že je to krivý policajt, na ktorého si má dávať pozor, pričom vo vyhľadávači sa mu o žalobcovi zobrazili samé negatíva.

Potvrdil aj to, že počas spoločného služobného výkonu sa o žalobcovi aj ďalší kolegovia vyjadrovali negatívnym spôsobom.

11. O tom, ako trestné stíhanie žalobcu poznačilo uviedol sám vo výpovedi. V súvislosti s predmetným trestným konaním mu bola spôsobená škoda, keďže v civile bol 4 roky, kariérne nerástol, nemohol sa nikde zamestnať, nakoľko bol obvinený a obžalovaný z nepriamej korupcie, ktoré sa nikdy nepreukázalo. Jeho rodinní príslušníci boli nezákonným spôsobom odpočúvaní, pričom doposiaľ neexistuje sudca, ktorý by o tom rozhodol. K výške nemajetkovej ujmy uviedol, že trestné stíhanie malo pre jeho osobu najväčší zásah do súkromia, keďže sa s ním prestali stýkať kamaráti, rodinní príslušníci skrz toho, že jeho otec bol dlhé roky riaditeľ a vysoký funkcionár na polícii, rovnako jeho mama pracovala ako právnička na polícii a finančnej správe, z ktorého dôvodu prevaha ich známych bola práve z tohto prostredia. Kto sa s ním chcel stretávať, na túto osobu nabehla inšpekcia s tým, aby s ním prerušila kontakty, inak budú mať problémy v práci. Doposiaľ sa v policajnom zbore na jeho osobu pozerá ako na kriminálnika, mafiána, ktorý bol niekoľkokrát stíhaný a súdený. Trestným stíhaním sa mu zastavil kariérny rast, na ktorý mal predpoklad, keďže bol viackrát ministrom vnútra povýšený, ohodnotený, dosahoval najlepšie výsledky v rámci okresných a krajských riaditeľstiev v rámci Košíc. Nemôže sa uchádzať o žiadnu funkciu, keďže automaticky by mu bolo vytknuté, že bol trestne stíhaný. Je pravdou, že sa vrátil do zboru po predchádzajúcich správnych konaniach k 28.5.2017.

12. Súd vyhodnotil zistené následky trestného stíhania žalobcu a dospel k záveru , že prežité útrapy, narušenie najmä pracovných, rodinných, priateľských väzieb sú nepochybne závažnejším zásahom do integrity žalobcu, keď iba konštatovanie porušenia práva nie je spôsobilé takýto závažný zásah vyvážiť.

13. S poukazom na uvedené mal za to, že predmetným trestným stíhaním došlo výrazným spôsobom k zníženiu jeho ľudskej dôstojnosti, ktorá odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch aj vo väčšej sume než mu bola priznaná rozsudkom prvostupňového súdu zo dňa 28.2.2020 vo výške 1.000 €, pričom pri určovaní rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu vzniknutej v dôsledku nezákonného rozhodnutia postupoval podľa ust. § 17 zák.č. 514/2003 Z.z., kde však upriamil pozornosť na názor Ústavného súdu SR vyjadrený v rozhodnutí sp.zn. III. ÚS 754/2016 a Najvyššieho súdu SR v rozhodnutiach sp.zn. 3Cdo 7/2017 a 4 Cdo 171/2005.

14. Súd prihliadol pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy (nad rámec už priznanej sumy 1.000 €) vzal do úvahy aj dĺžku trestného konania (takmer 3,5 roka), počas tohto obdobia žalobca žil v neistote, povahu trestnej veci, i skutočnosť, že personálnym rozkazom ministra vnútra SR zo dňa 23.10.2013 bol dňom 26.10.2013 prepustený zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru, pričom až na základe rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 3.5.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 29.5.2017 bolo zrušené toto rozhodnutie, kedy bol ustanovený opäť do funkcie staršieho referenta 5. operatívneho oddelenia odboru kriminálnej polície ORPZ v Košiciach Krajského riaditeľstva policajného zboru v Košiciach, čo vyplýva z personálneho rozkazu riaditeľa ORPZ v Košiciach zo dňa 1.6.2017. Prihliadol aj na vyššie uvedené následky trestného stíhania v osobnom, najmä pracovnom, rodinnom ako aj spoločenskom živote, ako aj na skutočnosť, že nemajetková ujma, ktorá žalobcovi vznikla v dôsledku trestného stíhania netrvala „len“ po dobu od vznesenia obvinenia do oslobodenia spod obžaloby, ale vo svojej podstate pretrváva aj naďalej a nie je možné odstrániť ju inak ako priznaním zadosťučinenia vo forme finančnej náhrady.

15. Zhrnúc uvedené súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4.000 € (okrem právoplatne priznanej sumy 1.000 €), ktorú považoval za dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti, s prihliadnutím na výšku priznanej nemajetkovej ujmy v obdobných veciach a prevyšujúcej časti žalobu o priznanie nemajetkovej ujmy ako nedôvodnú zamietol.

16. K poukazu žalovaného na ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého výška náhrady nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, pričom v zmysle § 12 ods. 3 tohto zákona výška nesmie prekročiť 10 násobok minimálnej mzdy platnej za obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu (s tým, že v roku 2013, kedy bolo vydané uznesenie o vznesení obvinenia bola minimálna mzda 338 Eur, a teda nemajetková ujma by nemala prevýšiť sumu 3.380 Eur) súd prvej inštancie upriamil pozornosť na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017, podľa ktorého všeobecné súdy disponujú pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej

ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, širokou mierou uváženia a ich úvahy nemožno limitovať mechanickým porovnávaním odškodňovania iných prípadov upravených v iných právnych normách. Je to tak jednak preto, že vždy v týchto prípadoch je nevyhnutné vychádzať z osobitných okolností vecí, a jednak preto , že v prípade mechanického prenášania limitov právnej úpravy iných prípadov odškodnenia by to muselo znamenať predchádzajúce posúdenie tam stanovenej výšky odškodnenia z hľadiska spoločenskej spravodlivosti (nemožno limitovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie porovnávaním odškodnenia bolesti, či obetí trestných činov, pokiaľ všeobecnému súdu nepatrí právomoc posúdiť takúto zákonnú úpravu z hľadiska spoločenskej spravodlivosti). Významným je však i to, že z hľadiska ústavnoprávneho je zodpovednosť štátu v týchto prípadoch konštruovaná ako objektívna absolútna zodpovednosť (štát sa jej nemôže zbaviť). Tieto závery sú osobitne významné pre prípady rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, alebo nesprávnym úradným postupom štátu, ktorý na druhej strane sám ako zákonodarca formuluje kritéria stanovenia ich výšky, a dokonca v dnes účinnom znení právnej úpravy stanovil zákonom ich hornú hranicu. Z toho dôvodu musí byť poskytnutý všeobecným súdom ako osobitnej a nezávislej zložke štátnej moci široký autonómny priestor na realizáciu voľnej úvahy. Pokiaľ majú potom závery takejto úvahy striktnú oporu vo vykonanom dokazovaní a úvaha všeobecného súdu je vyjadrená v podobe dostatočne, logicky a zrozumiteľne odôvodneného rozhodnutia, iba takýmto postupom môže dôjsť k nastoleniu spravodlivej rovnováhy medzi štátom ako škodcom a na druhej strane fyzickou osobou poškodenou jeho konaním na základných právach. Podľa ústavného súdu, ak má každý právo na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu zaručené v čl. 46 ods. 3 ústavy, potom toto právo nie je možné v konkrétnom prípade zákonom obmedziť, či celkom vylúčiť. Opačný prístup by nerešpektoval princíp minimalizácie zásahov do základných práv v podobe ich prípadného obmedzenia a princíp maximalizácie zachovania obsahovej podstaty základného práva (obdobne napr. Nález ÚS ČR. sp. zn. III. ÚS 165/02 z 19.12.2002, obdobne nález sp. zn. II. ÚS 136/02 zo 17.7.2002, resp. nález sp. zn. II. ÚS42/01 zo 17.7.2002 alebo nález sp. zn. III. ÚS 165/02 z 19.12.2002). Z rovnakých dôvodov nie je ústavne prípustné vyžadovať aplikáciu takejto limitácie od všeobecných súdov „skrytým“ aplikovaním hraníc stanovených inými právnymi predpismi.

17. Bral zreteľ na ust. § 12 ods. 2. , 3. zák. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, ktorým bol zrušený zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zák. č. 79/2008 Z.z., zák. č. 146/2013 Z.z. a zák. č.125/2016 Z.z., avšak pri rozhodovaní o celom nároku žalobcu vychádzal z vykonaného dokazovania s prihliadnutím k všetkým vyššie citovaným aspektom stanoveným zákonnou úpravou, zákonom č. 514/2003 Z.z., ustálenou súdnou praxou, či judikatúrou, i v súlade s vyššie uvedeným nálezom Ústavného súdu SR a žalobcovi priznal nemajetkovú ujmu vo výške 4.000 €, ktorú považoval za primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti a v prevyšujúcej časti nemajetkovej ujmy žalobu zamietol.

18. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP s poukazom na to, žaloba pozostávala z dvoch samostatných nárokov (náhrady skutočnej škody a náhrady nemajetkovej ujmy).Vo vzťahu k náhrade skutočnej škody zohľadnil, že žalobca ju uplatňoval sumou 5.220,65 €, pričom súdnymi rozhodnutiami mu bola priznaná suma 2.100 € (rozsudkom zo dňa 28.2.2020 v sume 1.887,82 € a týmto rozsudkom suma 212,18 €), z ktorého dôvodu bol vo väčšej časti neúspešný. Z uvedeného dôvodu by žalovaný mal nárok na náhradu trov konania v tejto časti. Žalovanému však žiadne trovy nevznikli, preto súd vyslovil, že žalovanému v časti nároku na náhradu skutočnej škody nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

19. O náhrade trov konania v časti priznanej nemajetkovej ujmy súd napriek tomu, že žalobe nevyhovel v celom rozsahu, konštatoval, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu a to vzhľadom na povahu sporu, kedy výška priznanej nemajetkovej ujmy závisí od úvahy súdu, po posúdení jednotlivých okolností prípadu. Pri určovaní trov konania bude vychádzať z výšky priznanej sumy.

20. Proti uvedenému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie voči jeho výroku III., a to v časti v ktorej súd zamietol žalobu v prevyšujúcej časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, t. j. v časti nepriznanej nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 €, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku III. zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 15.000 € titulom nemajetkovej ujmy v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku a priznal mu plnú náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie aj pred odvolacím súdom.

21. Žalobca má za to, že aj keď sa súd snažil o náležité a presvedčivé odôvodnenie napadnutého rozsudku priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 4.000 € pri vyhodnotení všetkých okolnosti podľa neho nezodpovedá všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti. Má za to, že výška priznanej nemajetkovej ujmy nedostatočným spôsobom zohľadnila skutočnosť, že v čase trestného stíhania bol príslušníkom Policajného zboru, čo prispelo aj k značnej mediálnej sledovanosti jeho prípadu a aj k celkovej dĺžke tohto civilného konania. Poukázal na nespornú skutočnosť, že okamžite po vznesení obvinenia prišiel o zamestnanie, živobytie, čo malo existenčné dôsledky. Po dobu jeho trestného stíhania vyše 3 a pol roka bol nezamestnaný, nevedel si nájsť adekvátne zamestnanie primerané jeho vzdelaniu a praxi. V mieste svojho bydliska a pôsobenia bol všeobecne známou osobou a aj v dôsledku medializácie široké okolie mohlo nadobudnúť pocit a možno aj presvedčenie o jeho mimoriadne vážnom konaní a spreneverení sa svojmu povolaniu policajta. Jeho živobytie bolo podporované rodinou a blízkymi kamarátmi bez ktorých by toto obdobie nezvládol a uvedené spláca do dnešných dní. Síce sa po úplnom oslobodení vrátil do zamestnania (do Policajného zboru), no jeho kariéra bola zabrzdená a v osobnom spise bude mať vždy uvedené údaje o tomto konaní. Poukázal aj na dĺžku civilného konania (od roku 2019) a zdôraznil ignoranciu zo strany žalovaného, ktorý nemal snahu o mimosúdne vyriešenie sporu aj napriek jasnej judikatúre súdov v obdobných prípadoch. Napokon zdôraznil, že skutočná hodnota nemajetkovej ujmy uplatňovaná v roku 2019 je iná (nižšia) ako hodnota získaná v roku 2023, pričom poukázal na to, že priznaná nemajetková ujma 4.000 € zodpovedá mesačnému platu lepšie plateného zamestnanca v súkromnej sfére a nemôže zodpovedať spravodlivosti a slušnosti.

22. K podanému odvolaniu sa žalovaný vyjadril písomne tak, že rozsudok považuje za zákonný, akceptuje ho, pričom odvolanie žalobcu neobsahuje žiadne nové právne relevantné skutočnosti, preto navrhol, aby odvolací súd tento rozsudok potvrdil ako vecne správny.

23. Odvolací súd zdôrazňuje, že žalobca odvolaním nenapadol výroky I., II. a IV. ani tú časť výroku III., ktorým súd zamietol žalobu v prevyšujúcej časti náhrady skutočnej škody, ktoré nadobudli právoplatnosť a neboli predmetom odvolacieho prieskumu. Žalobca odvolaním napadol iba časť výroku III., ktorým súd žalobu zamietol v prevyšujúcej časti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (t.j. nad priznanú sumu 5.000,- €), od ktorého je závislý výrok V. o trovách konania, preto predmetom odvolacieho prieskumu boli iba uvedené výroky, resp. ich časť.

24. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

25. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods.1 CSP potvrdil.

26. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 19. marca 2024 o 9.00 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 207, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 11.3.2024 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1,3 CSP.

27. Žalobca uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods.1 písm. f/a h/ CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

28. Odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP neboli naplnené.

29. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver.

30. Žalobca v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jeho

odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

31. Súd svoje úvahy, ako dospel k skutkovým a právnym záverom, podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na odvolacie námietky žalobcu.

32. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku, na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uvádza nasledovné:

33. Žalobca si titulom nemajetkovej ujmy uplatnil sumu 20.000 €, pričom súd prvej inštancie mal za to, že iba samotné konštatovanie porušenie práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu za primeranú považoval náhradu vo výške 5.000 € (1.000 právoplatne priznanú rozsudkom zo dňa 28.2.2020, č.k. 19C/14/2019 - 102 + 4000 priznanú preskúmavaným rozsudkom).

34. Podľa § 17 ods.2 zák. č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

35. Podľa § 17 ods.3 cit. zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na
a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

36. Odvolací súd má za to, že pokiaľ ide o žiadanú nemajetkovú ujmu za trestné stíhanie žalobcu, sú správne závery súdu prvej inštancie v tom zmysle, že v takejto situácii konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na to, že trestné stíhanie je vždy závažným zásahom do slobody jednotlivca a vyvoláva negatívny dopad na osobný, rodinný, spoločenský, pracovný život aj zdravie toho, koho sa trestné stíhanie týka. Trestné stíhanie žalobcu negatívne ovplyvnilo jeho súkromný, spoločenský aj pracovný život už len tým, že prebehlo trestné stíhanie, opodstatnenosť a dôvodnosť ktorého napokon nebola preukázaná, lebo trestné stíhanie bolo zastavené, pretože skutok nie je trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci a podľa názoru súdu už len samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolať u osoby vážnu traumu a pocity frustrácie.

37. Za správne považoval odvolací súd aj závery súdu prvej inštancie pri hodnotení miery, akou bola predmetným zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby žalobcu v spoločnosti, vychádzajúc z toho, aké následky zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom, či v inom prostredí žalobcu. Pri posúdení primeranosti nemajetkovej ujmy súd správne prihliadol na to, že trestné stíhanie malo konkrétne trvalé a vážne následky, keď prihliadol na dĺžku trestného konania (takmer 3,5 roka), počas tohto obdobia žalobca žil v neistote, povahu trestnej veci, i skutočnosť, že personálnym rozkazom ministra vnútra SR zo dňa 23.10.2013 bol dňom 26.10.2013 prepustený zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru. Až na základe rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 3.5.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 29.5.2017 bolo zrušené toto rozhodnutie, kedy bol ustanovený opäť do funkcie staršieho referenta 5. operatívneho oddelenia odboru kriminálnej polície OR PZ v Košiciach Krajského riaditeľstva policajného zboru v Košiciach, čo vyplýva z personálneho rozkazu riaditeľa OR PZ v Košiciach zo dňa 1.6.2017. Prihliadol aj na citované následky trestného stíhania v osobnom, najmä pracovnom, rodinnom ako aj spoločenskom živote, ako aj na skutočnosť, že nemajetková ujma, ktorá žalobcovi vznikla v dôsledku trestného stíhania netrvala „len“ po dobu od vznesenia obvinenia do oslobodenia spod obžaloby , ale vo svojej podstate pretrváva aj naďalej.

38.1. Odvolací súd zdôrazňuje, že určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnou sumou je vždy závislé od výsledku posúdenia takých individuálnych, jedinečných okolností každej prerokovávanej veci, ktoré sú spravidla neopakovateľné a nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. V dôsledku toho sa na podklade rozhodnutí dovolacieho súdu, ktorými v jednotlivých prípadoch preskúmaval správnosť posúdenia takto vysoko individuálnych okolností odvolacími súdmi,

ani nemôže - v otázke primeranosti konkrétnej výšky tejto náhrady - vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu (Uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/204/2018 zo dňa 26. júna 2019).
38.2. Uvedené platí nielen vo vzťahu k rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ale aj vo vzťahu k rozhodnutiam súdov nižšej inštancie. Odvolací súd však príkladmo uvádza nasledovné konania, z ktorých vyplýva, že sa súd pridržiaval rozhodovacej línie ohľadne primeranosti konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy, naznačenej v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu:
38.3. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 17.10.2023 sp. zn. 6Co/116/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola žalobcovi priznaná nemajetková ujma vo výške 6.280 €, z toho 5.280 € za nezákonnú väzbu a 1.000 € za nezákonné trestné stíhanie (z uplatnenej 50.000 €), pričom proti žalobcovi bolo vznesené obvinenie za prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a/, b/, c/, ods. 2 písm. d/ TZ;
38.4. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 18.04.2023 sp. zn. 6Co/33/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola žalobcovi priznaná nemajetková ujma vo výške 3.000 €, a v prevyšujúcej časti rozsudok zmenil a žalobu zamietol za nezákonné trestné stíhanie (z uplatnenej 10.000 €), pričom proti žalobcovi bolo vznesené obvinenie za zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 TZ;
38.5. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 21.03.2023 sp. zn. 6Co/12/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola žalobcovi priznaná nemajetková ujma vo výške 3.120 € za nezákonné trestné stíhanie (z uplatnenej 24.000 €), pričom proti žalobcovi bolo vznesené obvinenie za zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 TZ.

39. Odvolací súd poukazuje na to, že s účinnosťou od 1.1.2018 upravuje odškodňovanie obetí trestných činov zákon 274/2017 Z.z., ktorým bol zrušený zákon 215/2006 Z.z. a v ňom sú limity odškodnenia upravené v ust. § 12, v zmysle ktorého ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy12) platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Ak bola trestným činom spôsobená smrť a je len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, má nárok na vyplatenie odškodnenia vo výške päťdesiatnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu (ods. 2). Pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násilia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu (ods. 3).

40.1. Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 5Cdo 127/2019 zo dňa 29.06.2021 rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. novembra 2018 sp. zn. 15Co/178/2017, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o uložení povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 21.750 € zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie; žalobca si uplatnil nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 100.000 €, pričom žalobca bol poškodený trestným stíhaním, ktoré začalo uznesením o vznesení obvinenia z trestných činov založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona a z pomoci trestnému činu podvodu podľa § 10 ods. 1 písm. c), § 250 ods. 1, 5 Trestného zákona. V predmetnom uznesení dovolací súd podal prehľad rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ohľadne nemajetkovej ujmy a ustálenia jej výšky, keď poukázal na nasledovné rozhodnutia jednotlivých senátov:
40.2.1.V rozhodnutí z 24. júla 2018 sp. zn. 3Cdo/19/2018 sa najvyšší súd zaoberal otázkou, či sa ustanovenie § 17 ods. 4 môže, resp. nemôže vzťahovať na právne vzťahy založené pred 1. januárom 2013. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí dospel k záveru, že na záveroch najvyššieho súdu o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenili neskôr nič ani zákon č. 517/2008 Z. z., ani zákon č. 412/2012 Z. z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z. z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obete trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva.

40.2.2. V rozhodnutí zo 17. októbra 2018 sp. zn. 7Cdo/100/2017 sa dovolací súd stotožnil s právnym názorom vysloveným v citovanom rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/19/2018 a považoval ho za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.
40.2.3. V rozhodnutí z 27. apríla 2006 sp. zn. 4Cdo/171/2005 najvyšší súd konštatoval, že i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkoľvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať.
40.2.4. V rozhodnutí z 31. júla 2012 sp. zn. 6Cdo/37/2012 najvyšší súd dospel k záveru, že súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnať sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejednávanej veci obdobných veciach; v tomto rozhodnutí poukázal na nález ústavného súdu zo 6. decembra 2006 sp. zn. III. ÚS 147/06 a tiež na rozsudok ESĽP zo 17. júla 2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike. Rovnako v rozhodnutí z 30. septembra 2013 sp. zn. 6MCdo/15/2012 najvyšší súd dospel k záveru, že určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z. z. v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násilia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násilia alebo sexuálneho zneužívania.
40.3. Rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/177/2005, 4Cdo/171/2005, 6Cdo/37/2012, 6MCdo/15/2012, na ktoré nadviazali rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/19/2018 a 7Cdo/100/2017 považoval za ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu. Rovnaký právny názor zaujal najvyšší súd aj v ďalšom rozhodnutí zo dňa 24. júna 2020 sp. zn. 6Cdo/38/2019: „na záveroch najvyššieho súdu o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenili neskôr nič ani zákon č. 517/2008 Z. z., ani zákon č. 412/2012 Z. z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z. z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obete trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva“. Uvedený názor bol opakovane potvrdený a neskôr nebol prekonaný. V rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/38/2019 najvyšší súd vyslovil, že právny názor zastávajúci potrebu podrobnej špecifikácie dôsledkov vydania nezákonného rozhodnutia, preskúmateľnosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy a náležité zohľadnenie iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, je pevne zakotvený v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu prakticky od roku 2006. Tento právny názor predstavuje výklad súladný so štandardom ochrany ľudských práv na európskej úrovni, eliminuje ľubovôľu pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch a zohľadňuje výšku priznaných náhrad pri zásahoch do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky. Uvedený prístup nepopiera princíp úplného odškodnenia, keďže nevylučuje vo výnimočných prípadoch priznať vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy za predpokladu riadneho odôvodnenia zvýšenej závažnosti zásahu do práva poškodeného v dôsledku nezákonného rozhodnutia.

41. Podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo). Európsky súd pre ľudské práva tiež konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napríklad F. G. B., H. a B. v. Spojené kráľovstvo). Okrem toho Európsky súd pre ľudské práva vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom

prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napríklad Público - Comunicacáo Social, S. A. v. Portugalsko). Napokon ESĽP zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Iltalehti a Karhuvaara v. Fínsko).

42. Odvolací súd rešpektuje závery najvyššieho súdu vo vyššie spomínaných rozhodnutiach týkajúcich sa nemajetkovej ujmy (napr.: sp. zn. 6Cdo/38/2019, 5Cdo/127/2019, 2Cdo/30/2019, 3Cdo/19/2018, 3Cdo/7/2017, 6MCdo/15/2012, 6Cdo/37/2012). Rozhodovacia prax prezentovaná týmito rozhodnutiami vyžaduje vyrovnať sa aj s inými hmotnoprávnymi predpismi upravujúcich odškodnenie ako napríklad zákon č. 215/2006 Z. z. a súd sa musí zaoberať aj otázkami v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu (porovnaj rozhodnutie sp. zn. 6MCdo/15/2012); taktiež vyžaduje posúdiť výšku nároku v kontexte s rozhodnutiami ESĽP a ústavného súdu (sp. zn. 3Cdo/7/2017, 3Cdo/19/2018) a potrebu podrobnej špecifikácie dôsledkov vydania nezákonného rozhodnutia preskúmateľnosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy a náležité zohľadnenie iných právnych predpisov, ktoré tak eliminuje ľubovôľu pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch a zohľadňuje výšku priznaných náhrad pri zásahoch do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky, pričom tento prístup nepopiera princíp úplného odškodnenia, keďže nevylučuje vo výnimočných prípadoch priznať vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy za predpokladu riadneho odôvodnenia zvýšenej závažnosti zásahu do práva poškodeného v dôsledku nezákonného rozhodnutia (viď sp. zn. 6Cdo/38/2019, obdobne aj sp. zn. 2Cdo/30/2019 a 5Cdo/127/2019).

43. Z odôvodnenia preskúmavaného rozsudku je zrejmé zvýšenie náhrady nemajetkovej ujmy aj nad rámec stanovený v § 17 zák. 514/2003 Z.z. (podľa ktorého výška náhrady nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, pričom v zmysle § 12 ods. 3 tohto zákona výška nesmie prekročiť 10 násobok minimálnej mzdy platnej za obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu). Keďže v roku 2013 bola minimálna mzda 338 Eur limitujúcou hranicou nemajetkovej ujmy je suma 3.380 Eur.

44. Súd prvej inštancie tak zohľadniac osobitosti preskúmavaného prípadu (a s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016) priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume prevyšujúcej maximálnu hranicu náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z. z. (v zmysle ktorej priznaná náhrada nemá byť vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obete trestných činov).

45. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedený prehľad rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ako aj odvolacieho súdu (vec prejednávajúceho senátu) v obdobných veciach, vychádzajúc zo skutkového stavu, tak ako ho zistil súd prvej inštancie, v tomto prípade nevzhliadol žiadne dôvody, pre ktoré by bolo možné sa odchýliť od ustálenej judikatúry ešte viac, preto má za to, že nie je možné priznať žalobcovi vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy, ako priznal súd prvej inštancie.

46. Odvolacie námietky žalobcu neboli spôsobilé privodiť záver o dôvodnosti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nad priznanú sumu 5.000 €. Súd prvej inštancie prihliadol na všetky špecifické okolnosti tohto konkrétneho prípadu a dostatočným spôsobom zohľadnil skutočnosť, že v čase trestného stíhania bol príslušníkom Policajného zboru a vplyv na jeho osobný aj profesný život. Pokiaľ žalobca poukazuje na stratu zamestnania po vznesení obvinenia (že po dobu jeho trestného stíhania vyše 3 a pol roka bol nezamestnaný), je potrebné poukázať na tú (v konaní nespornú) skutočnosť, že po skončení stíhania sa nielenže vrátil do Policajného zboru, ale bol mu priznaný za čas neplatného skončenia služobného pomeru služobný príjem.

47. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil vrátane správneho výroku o náhrade trov konania.

48. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania a úspešnému žalovanému preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli. Preto odvolací súd stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

49. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).